

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 9 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)

DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir registracijos numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Teisingumo ministerijos 2019-05-15 raštas Nr. 18-9893	1. Projekte minimi žemės plotai, kurie yra <i>tinkami</i> žemės ūkio veiklai vykdyti, tačiau tokiu atveju nenurodoma, kas ir kokiais kriterijais remiantis vertins žemės tinkamumą žemės ūkio veiklai – žemės ploto dydžiu, paskirtimi, našumu, ar kt. Be to, perduodant žemės plotą laikinai naudoti turėtų būti aišku, koks konkrečiai objektas yra perduodamas laikinai naudotis – Projekte lieka nereglamentuota, kaip tie žemės „plotai“ būtų nustatomi, apibrėžiami, matuojami, jei jie nebus suformuoti kaip atskiri žemės sklypai.	Atsižvelgta iš dalies. Pažymime, kad žemės ūkio veiklos sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 2 straipsnio 22 dalyje (žemės ūkio veikla – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimą ir (arba) geros agrarinės bei aplinkosaugos žemės būklės palaikymą, žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) pripažintų kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) žemės ūkio produktų supirkimą iš savo kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių, jų realizavimą, iš savo narių supirktų žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ir ne maisto produktų realizavimą), todėl Įstatymo projekte netikslinga įtvirtinti papildomų kriterijų, remiantis kuriais turėtų būti vertinamas žemės ploto tinkamumas žemės ūkio veiklai vykdyti.
	6. Siūlytina pagrįsti, kodėl Projekte dėstomoje 13 straipsnio 6 dalyje nurodyti pirmumo teisės laikinai naudotis laisvos valstybinės žemės fondo žemės plotu kriterijai siejami su asmenų vykdoma veikla ar net įplaukomis, o ne, pavyzdžiui, atveju, jei jų turimas ar naudojamas žemės sklypas ribojasi su laisvu valstybinės žemės sklypu ar pan. Manytina, kad Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 9 straipsnio 7 dalyje (kurioje įtvirtinti analogiški kriterijai, siekiant įgyti pirmumo teisę išsinuomoti valstybinę žemę) įtvirtintas reguliavimas negalėtų būti tapatinamas su Projektu reguliuojamais atvejais, kai laisvi valstybinės žemės fondo žemės plotai suteikiami laikinai naudotis trumpam terminui, todėl analogiškų kriterijų įtvirtinimas kelia abejonių.	Neatsižvelgta. Iki 2018 03 15 galiojusio Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus (toliau – NŽT) 2012 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-112, nuostatos numatė, kad pirmumo teisę laikinai naudotis valstybinės žemės plotu turi asmenys, kurių nuosavybės teise turimas ar iš valstybės nuomojamas žemės sklypas ribojasi su pageidaujamu laikinai naudotis valstybinės žemės plotu. Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) 2017 m. atlikusi Aprašo antikorupcinį vertinimą pažymėjo, kad „nors pagal Žemės įstatymo 9 straipsnio 8 dalies nuostatas esant kelių pirmumo teisę turinčių asmenų pageidavimams žemės sklypas išnuomojamas tam asmeniui, kurio nuosavybės teise turimas ar iš valstybės nuomojamas žemės ūkio paskirties žemės sklypas ribojasi su pageidaujamu išsinuomoti žemės ūkio paskirties žemės sklypu, minėto įstatymo 9 straipsnio 7 dalis nustato konkrečias asmenų, kuriems gali būti taikoma pirmumo teisė, kategorijas. Tuo tarpu Aprašas tik numato, kad pirmumo teisę suteikiama asmenims, kurių

		<p>valdomas žemės sklypas ribojasi su pageidaujamu naudotis valstybinės žemės plotu, tačiau kitų reikalavimų tokiems asmenims nekonkretizuoja. Iš Aprašo neaišku, <u>kokių papildomų reikalavimų turi atitikti asmenys, pageidaujantys kreiptis ir įgyti teisę laikinai naudotis</u> (žemės ūkio veiklai vykdyti) valstybinės žemės sklypais“. Taip pat STT <u>pateikė siūlymą aukštesnio lygmens teisės aktais reglamentuoti esminius valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai tvarkos principus</u>.</p> <p>Žemės ūkio ministerija pritardama STT, jog valstybinės žemės plotas laikinam naudojimui būtų suteikiamas tais pačiais principais kaip ir nuomai, 2017 m. rugsėjo 18 d. pasitarimo metu Nacionalinei žemės tarnybai pasiūlė patikslinti Aprašą pagal Žemės įstatymo 9 straipsnio 7 dalies nuostatas. Nuo 2018-03-15 Aprašas patikslintas atsižvelgiant į minėtas pastabas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad žemės ūkio paskirties žemė turi būti naudojama racionaliai, skatinant žemės ūkio veiklą, bei užtikrinant, kad tie asmenys, kurie gaus teisę naudotis žeme, tinkama žemės ūkio veiklai vykdyti, pirmumo teise, bus žemės ūkyje veikiantys subjektai, Projekto dėstomoje 13 straipsnio 6 dalyje nurodyti pirmumo teisės laikinai naudotis laisvos valstybinės žemės fondo žemės plotu kriterijai.</p>
<p>Aplinkos ministerijos 2019-05-22 raštas Nr. (12)-D8(E)-754</p>	<p>Š. m. balandžio 11 d. Žemės ūkio ministerijoje vykusiame posėdyje konstatuota, kad siekiant ūkininkams sudaryti sąlygas dalyvauti Kaimo plėtros programoje ir gauti išmokas tvarkant valstybinę žemę, būtina pakeisti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 7 straipsnio 3 ir 5 dalių ir 8 straipsnio 7 dalies nuostatas, kad atvirų buveinių išsaugojimui svarbūs valstybinės žemės, perduotos patikėjimo teise valdyti ar naudotis neatlygintinai, plotai galėtų būti teisėtai pagal sutartis perduodami gamtotvarkos tikslais žemės ūkio veiklos subjektams. Tai sudarytų tinkamą teisinį pagrindą žemės ūkio veiklos subjektams gamtotvarkos tikslais naudoti žemę ir gauti paramą už tuos valstybinės žemės plotus, kurie yra nedideliais plotais įsiterpę valstybinių miškų sklypuose, valdomuose valstybinės miško žemės patikėtinių ar naudojamuose panaudos gavėjų. Tai reikšmingai prisidėtų prie Europos Bendrijos svarbos teritorijų būklės gerinimo, būtų tvarkomi apleisti plotai, vietos ūkininkams būtų sudaromos galimybės gauti papildomų pajamų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymime, kad Aplinkos ministerijos siūlymas pakeisti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 7 straipsnio 3 ir 5 dalių ir 8 straipsnio 7 dalies nuostatas būtų nesuderinamos su Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 10 straipsnio nuostatomis. Be to, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme nuostatų, pagal kurias tik vienam iš patikėtinių arba vienam iš panaudos gavėjų būtų galimybė perleisti naudotis kitiems asmenims jiems patikėjimo teise perduota ar panaudos teise suteikta valstybine žeme, įtvirtinimas pažeistų Konstitucijoje įtvirtintą lygiateisiškumo principą.</p>